

ВСТУП

Починаючи з 2014 р., Україна стала об'єктом збройної агресії з боку російської федерації, яка спершу окупувала Крим і частину Донбасу, а 24 лютого 2022 р. розпочала повномасштабне вторгнення на територію нашої країни. Як реакція, з початком повномасштабної російської агресії в Україні було проголошено військовий стан, в умовах якого обмежуються політичні права та свободи громадян і призупиняється частина політичних процесів, серед яких вагоме місце належить виборчому процесу.

Проблематика актуалізується тим фактом, що відповідно до Конституції України восени 2023 р. повинні були відбутися чергові парламентські вибори, а навесні 2024 р. – чергові вибори глави держави. Проте в умовах воєнного стану доцільність та спроможність проведення виборів є сумнівною і з позиції законодавства, і з позиції здорового глузду та об'єктивних обставин. Ба більше, проведення виборів навіть після завершення російсько-української війни буде вкрай складним, адже буде потрібно в стислі терміни вирішити безпрецедентні проблеми та загрози, які зумовлені бойовими діями. Водночас питання проведення повоєнних демократичних виборів в Україні є вкрай важливим для збереження демократичного поступу нашої країни. Вирішення цієї проблеми безпосередньо впливатиме на міжнародний імідж України, а також на наше прагнення інтегруватися до ЄС і НАТО.

Проблема проведення виборів в Україні в умовах війни актуалізується і завдяки російській інформаційній війні. Російська влада прагне використати цю проблематику задля дестабілізації ситуації в Україні. Відтак російська пропаганда активно просуває ідею необхідності проведення виборів в Україні, незважаючи на російсько-українську війну та дію правового режиму воєнного стану. Апелюючи до проблеми легітимності та

демократичності української влади, російська федерація через пропаганду та маніпуляції прагне спричинити розкол українського суспільства та зменшення рівня підтримки України з боку міжнародної спільноти.

Необхідність дослідження проблем та перспектив проведення виборів в Україні в умовах російсько-української війни актуалізується і відсутністю ґрунтовних наукових досліджень проблематики. Така ситуація зі станом наукового дослідження проблеми цілком зрозуміла, зважаючи на той факт, що проблема стала актуальною лише 2023 р., коли почав наближатися період завершення терміну повноважень парламенту України. Крім того, проблематика виборів в умовах війни продовжує залишатися актуальною, тож потребує ґрунтовного наукового дослідження.

Мета роботи – здійснити комплексний науковий аналіз доцільності, проблем та перспектив проведення виборів в Україні в умовах повномасштабної російсько-української війни.

У монографії розкрито питання щодо доцільності проведення виборів в Україні під час повномасштабної російської агресії через призму аналізу зарубіжного досвіду і норм українського та зарубіжного права. Ґрунтовно вивчено загрози та перешкоди, які виникатимуть під час проведення виборів в умовах війни, зокрема безпекові загрози, загрози для демократії, процедурно-технічні перешкоди. Значну увагу приділено вивченню механізмів нейтралізації наявних загроз для проведення виборів в Україні в умовах війни, а також проблемам проведення поєсненних виборів в Україні.